

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 21.

Trefschdeenâ, 27. Mai (8. Juni).

1870.

Latweeschu Awises lihdj ar faweem veeliffumeem makfa par gaddu ar peesuhthjannu 1 rubl. fudr. — Redakteera adresse: Pastor Safranowicz, Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahditajs: Daschadas sinuas. Dsintene un dabba. Kambara sullainis woj skuntnees. Misto jelta Urkht! Wisjaunafahs sinuas. Ubbildas. Naudas tirgus. Rabbibas un pretschu tirgus. Stubbinafchanas.

Daschadas sinuas.

No eelschsemmechm.

No Dohbeles sinua jadohd mihteem awischu lassita-jeem, ka waldiba nule atwehlejusti scho waffar pirmohs Kursemmes Latweeschu dseedataju fwehtkus Dohbelê fwinneht. Latweeschu draugu beedribas preeksch-neeki to padohmu usnehmufchi, un lihdj schim gan isde-wers, kas eepreekschu bija jafadohma un jafagahda. Laj Deems palihds to padohmu labbi iswest zauri lihdj gallam. Dseedataju peeteikufchees wairahf ne puszetturta simta no dauds Kursemmes draudschm un pagasteem, ir klohtejeem, ir tahstejeem, un arri labba teefa instrumentu spehletaji. Miskus brachus Widsemme ne-essam usajzinajufchi lihdj-dseedahf zaur tam, ka pirmo reisu essam kâschu bailigi, ka mums dseedaschana weddifees tahdâ pulkâ. Widsemneekus turram par jo wairahf dieesmu meistareem un paschi schlee-tamees tiklai eefahzeji un wehl winneem newarram lihdj-natees; bet gribbam winneem dsihtees passal un tadeht dseedaschannu ruhpiגי kohpt, laj deenas warretum arri koh-pâ ar winneem dieedatees. Dseesmu deena irr nospreesta 26. Juni. Gefahlsim preekschpuâdeenas basnižâ ar dsee-daschannu un skunstigu ehrgetu spehleschannu. Pehz dseedafimees sawâ jaukâ wezjâ pilli un Dohbeles Latweeschu mahzitaja preedes. Dauds labbas laimes un weifschanahs wehlejam saweem mihteem dseedatajeem, ka kohfchi eemah-zahs tahs norunnatâs dseefmas un ar tahm dauds klausf-tajeem firdis eepreezina, un tapat wehlejam, ka sch. g. 26. Juni deena Latweeschu tautal ihsteni buhtu gohda deena. A. B.....n.

No Ruzzawas 19. Mai. Gaidam ilgodamees silta laika; jo muhsu sehjas fahf nihft. Audsi jau pa leelakai dallai, kur tik bischki leiija, passikti ismittufchi un nu tah-dâs weetas glufchi isuhd. Waffaraja, kas pasehta, it ne buht ne-reet us preekschu, un nu wehl isgahjufchâ nakti pa weetahm buhs nosalluse; jo muhsu semmes bailigas no falnaas. Lohpini muhsu puffe gan brangi ismitta, eh-damais netruhka, bet nu winnus stipri eefaldeja gannâs. Kas to buhtu dohmajis, ka tik ilgi auffs laiks pastahwehs!

Lihds schai deenai wehl arween bij bes kaschoka gruhfa is-tikschana, ir deenas widdû. Atkal sawadas mohdes gads! Bagatais seemas sneegs nogahja un isnihka glufchi bes lee-tus. Birmais augligs leetus mums schi waffarâ bij ohtrâ leeldeenas fwehtdeenâ. No ta laika mums wehl diwi reif irr stipri pahrlis. Ar mitrumu buhtu deewegan, laut tik aukstums mittejees! Nabaga Leij'neekem irr arri sliktis pawaffars pee sweijibas. Dasch sweisch nau dabujis ne pats pa gohdam sinju pa-ehstees. It ar scho deenu, kur wehtra mittejusees, Leij'neekem fahf zerriba aust. — Lab-biba pee mums irr dahrga: puhrs rudsu makfa 3 rub., rahzeni jeb kartofeli 1 rubl. 10 kap., meeschi 2 rubl., au-fas 1 rubl. 20 kap. Chr. Sch—g.

No Leepajas raksta, ka Kursemmes zeen. gubernatora k. von Liliensfeld tur buhdams irr pats ar sawu rohku aug-sta Keisara wahrâ stahdjis 4 leepinas us jauno plazzi, kas pilsehtam buhs par leelu kohschumu. Keisarim, Kei-sarenei, krohamantineekam un wiina laul. draudsenei pa gohdam katram pa leepinai. Apkahrt ap scho maso pudduriti stahdjufchi wehl kohkus, jitteem augsteem lun-geem par peeminan. Pilsehta dahrsneeks Trautmannâ k. bijis pee wisseem scheem darbeem pee rohkas.

Muhsu Kungs un Keisars us ministeru komitejas preekschâ zelschannu par parahditu mihlehtibas darbu irr pagoh-dinajis ar fudraba medakeem tohs Dundagas pagasta loh-zeklus: Fritz Demberg, Jann Lohrs, Kriisch Tillmann, Jann Tillmann, Karl Therant un Ans Demberg. — Wis-pettes aprinka teefas peesehtetajs Paul Uhte irr no jauna us trim gaddeem (1870—1873) sawâ amatâ apstipri-nahts. — Par firdigu amata kohpschannu Keisars apdah-winajis ar Stanislawa gohda sismi no 2. klasses Randa-was meschakungu, kapteini Fabian I.

Kursen. bihbeku beedriba sirsniגי pateizahs par tahm dahwanahm, kas tai schinni gaddâ preeksch jaunahm bih-beles druktas plahtehm peesuhhtitas, prohti: no Jelgawas Latw. pilf. draudses 11 rubli un no Sabillas draudses fainneeka J. S. 10 r. Turklahf peeleeft tahs sinuas, ka schogad wehl gan newarrehs fahft taifht jaunahs plahtes, jo tas darbs, ar ko ihpascha komissija darbojahs, wezjas bihbeles wallodu weetahm kur wajjadisgs pahrlabboht, wehl kahdu laizinu nemfees.

No **Slohtas** un **Dubbultu** draudses. Swehtdeen to 10. Mai schai draudsei par gannu un mahzitaju tappa eewests zeen. magistera kungs Braunschweig. Pee mahzitaja eeweschanas bij arri atbrauzis no Kaunas wezs schihs draudses mahzitajs Bierhuff kungs. Preeks bij redseht, kã draudses lohzehti fawu wezzu gannu mihtli sweiginaja un firsnigi ap to mettahs. Deews laj un arri jaunam gannam atweri tahs firdis, ka winsch ta Kunga draudsi ar preeku wair gannibt pa tahm sahtainabm gannibahm un west pee ta dshiwibas awota. Tas Kungs un Deews, kas to swehtu faiti taggad lizzis, laj dohd tai fawu swehtibu!

„Balt. semk. n.“ raksta, ka Englantẽ leels purwa gabhals, pilns ar wezzeem zelmeem, ar damfmaschinehm ihjã laikã irr tibrihts, usarts un lohpschanã nemts. Zelmuzehleju maschinei effoht labbi prahws, sihrs ahkis, kas tohp labbi dsilli palikts appafsch saknes un tad welk ahra daudis weeglahf kã lohbudakteris sohbu. Stundas laikã raujoht lihds 60 zelmu. — Arri Pehterburgas gubernã kahds kungs, kam zelmu pilns semmes gabhals bijis, lizzis to usart ar damfarklu un gahjis neganti weegli. Dshiwawas behrsa saknes tappuschas waj isweestas gaisã waj luppataš fa-artas. Daudis weetã arri pee mums warretu tã jaunu semmi preeksch apstrahdaschanas nemtees, laudihm buhtu weeta un maife, bet rettam kungam ta manta schahdas damfa eeriktes eegahdatees, pee kohpã fabeedroschanahs arri irr grubti daudis peedabuht, jo kad weens tahdai maschinei pahri darra, tad leela fshahde wisseem zekahs. Bet preeksch tam irr ihpafchi maschinu meisteri un kungi, kas ar faweam arkleem un damfstatleem nahf, fur til tohs apstelle un pret mehrenu makfu istaifa semmi kã lezzehti, laj tad pafchi tablahf kohpj. Kad weens un ohtrẽ famestohs kohpã uf tahdu paslanoschanu, pateesi leels labbums no tam zeltohe.

Iggauuu awisei „Est. Post“ kahds Iggauuis, kas pats igahjis uf Pleskawas gubernu dshiwocht, raksta faweam brahleem un tohs ar firsnigeem wahrdeem luhds, laj jelle labbi apdohmajahs, pirms uf fweeschu pufsi dohdahs, peemin arri, ka ihpafchi tee ferru uspirzeji un lahtschu dihditaji effoht breefnigi krahpneeki, kas nabaga lantineem ar fawahm wellu mehlehẽm eestahstohf neekus un pafaklas, kurrahm fehẽe tizz un pa pafauli kshidami fawu beidsamo grassi iskaifa. Dafsch lahtschineeks, kas pats ne smalku ne-effoht fa-ohdis no Kaukasijas stahstohf par scho semmi brihnumu pafaklas un zil dafsch tahm effoht Klausijis. Rakstijajs sakla, ka gribboht gan tizzeht, ka laudihm tehwozi arri deewagan grubti eimoht, bet effoht jazere, ka driht jo wairahf uf labbo pufsi ees, bet „nedohma, brahl, ka paradihse tur jau fahthahs, fur Iggauuu semmei malla, tehwozi warri weegli atstahf, bet ne weegli to atraddisi. Kad man pafcham Deews dshiwibu dohs, tad nahfchu atpakkal, laut gan arri tẽ man maifes netrubhst, raudsichu few mahjmas eegahdatees un gribbu

tad duffeht tehwu semmitẽ. Wiffur spihd Deewa faule, bet wisjaukafi pa tehwijas mallahm.“

Rehwelẽ 11. Mai uf lohpu tirgus bijuschi usdshiti daudis barroti lohpi preeksch kaufchanas. Laudis wirnehm pulzejuschees ap weenu neganti treknu zublu. Lauki fshaidri pillejuschi no ahdas. Swehrusi 27 pohdus. Nu mihtahs Latweeschu fainneejes, prohwejeet, waj tad arri Juhẽ newarreseet tahdu lohpu isaudsinahf un usbarroht. Diwi tahdas zublas un wiffa mahju rente buhs aismakfata; no fawencem buhs nauda preeksch behrnu fshohloschanas u. z. l.

Pehterburgã 13. Mai Arenberga fshaplaweem galla ismekleschana un fpreedums bijis. Slepawas wehl isteifuschi, ka pirms pee fawa grehtu darba gahjuschi, irr bijuschi nogahjuschi kahdã Kreewu basnijã un peeluhguschi Deewu, laj dohd darbam weiktees. Teefaskungi fehdejuschi kohpã no pulkstien 6 lihds 1 1/2 nakti. Abbi diwi, Schischkow un Grebennikow pasaude wiffas kahrtas rektes un tohp likti uf 15 gaddeem pee smaggeem zeetumneeku darbeem. — Zeetu israhdischana irr fahlfusees un namẽ buhs ideenas atwehrits no pulkst. 10 lihds 6. Arri no muhtu Baltijas gubernahm leetas turp effoht suhtijuschi 58 kungi. — Igahjuscha gadda rehkinumi israhda, ka no tabakas ween akzisei eenahlfuschi 7 1/2 millioni rublu un tur nemas wehl nau rehkinata ta tabaka, kas par Asijas rohbeschahm nahlfusi. G fur gaisã fshidichana! — No Gelfsch-Kreewijas nahf siunas, ka lauki wiffur rahdahs ittin labbi, ihpafchi Kasanes un Wjattas gubernas.

Tiflis pilsehtã (Kaukasijã) eezels komissijn, kas par to ruhpefees, ka koleera fehrga netohp no Persijas schurp eenefta.

No ahriemnehm.

Berline. Walfstsrachtes darbi pabeigti un 14. Mai kehniusch no runaaskungeem ar mihtligeem wahrdeem atfweiginajees. Starp isdarriteem darbeem ihpafchi peeminama jauna strahpes likkumu grahmata, pohz kurras un buhs jaturrahẽs wiffahm fabeedrotahm walfstibm. Grahmata irr lohiti gudri un smalki isstrahdata, jo daudis dsikko likkumu pratteju pee tahs darbojuschees. Til weena leeta irr eefshã, kurras labhad wiffa grahmata til til nepalikfa ne-eewesta. Schi leeta bij ta: walfstsrachtes kungi gribbeja pawiffam nozelt lihdsfshinnigo nahwes sohdbibu un tai weeta zeetumu likt; fabeedrotahs waldischanas atfal ne par lo no tam negribbeja schim laikam jau atstahf. Pa laimi beidsamajã fehdeschana Bismarks, kã no semmes islihdis, mettahs pulkã un wiuna fshehzigeem wahrdeem japateiz, ka pametta fsheshã nahwes sohdbibu pret teem, kas waj nu pret Pruhschu kehniu waj zitteem schihs beedribas semmes waldineekem fshaplawibas darbus waj isdarra waj mehgina. Tã tad likkumu grahmata wiffa irr fsheshã zelta.

„Keln. aw.“ lassam rakstu par dshiwibahm jubras dibbenã. Birmais, kas dsillahf gar scho leetu darbojees bijis Englandeetis Forbes. Winsch 1842. gaddã bij rau-

dsijis isdibbinacht Greeku juhras dibbenu un atradda, ka 230 assu dsikkumâ wiffas dsihwibas beidsahs. Tâ tad ilgu laifu tizzeja wiama wahrdam, lamehr 1860. gaddâ un ibpaschi pee juhras telegrafa liffchanas stary Englanti un Ameriku juhras dibbenu sahka attal smalki ismekleht un 5 werstes dsikkumâ wehl arween dsihwibas atradda. Widdus semmes juhrâ atradda wehl juhras telegrafa drachtes gabbalu, kas dauds werstes dsikkumâ bij niittis, un usnahjis augschâ bij kâ apsehts ar wiswiffadeem kustoneem, tabru libkem un dsihwahn raddibahm. No ta laika Englaundeefchi un Amerikaneefchi leetu rohkâ nehmuſchi un ar katru gaddu nahf jaunâs surnas no Deewa gohdibas, kas arri uhdens dsikkumôs isplaktita. Staddibas irr uscefas, kurras newarr beigt apbrishnoht, daschas, kurras jau turreja par sen ismiruschahm, dsihwo it mundras fawôs tumſchôs kambarôs ne-isnehrojama dsikkumâ; daschâs weotâs juhras dibbenâ aufstas un lastas straumes schurp un turp blakkam tekka un tomehr weena ohtru zellâ nejanuz. Kâ tas nahfahs? Ja, kas isteiks ta Kunga darbus?

Rohmâ bislapu fapulse ar darbeem sahft neganti steigtees. 18. Mai bij ta 53. leela sehdeschana. Bahwests sawai partijai lizzis teikt, laj zif warrodami pret prettineefkem ranga smalki turetees, warrbuht lehnais wehjnisch tohs buhschoht pahwarreht. Turrejusches tad rahmi, laut deewsgan nepatikhamu wahrdun bijis jadsird. Praggas erzibislaps sirts Schwarzenberg eefahjis sawu runnu tâ: Bahwests Benediktis XIII., schi muhsu iw. tehwa preekschgohjejs swehtâ amatâ irr saweem kardinalbislapoem preekschdinajis, laj katrâ laikâ ar drohscheem wahrdem wiunam pateefibu salka, kad schi arri buhtu nepatikhama. Zerru tad, ka schis pahwests tam nebuhs pretti un gaidu, ka man runnajoht, Zuhâ ne-usdrohschinafetees mannu runnu jaukt, jo to ne-eezeetischu. Schianis laikôs Zuhâ gribbeet wiffai kattofu basnijai par faunu tahdu leetu spehâ zelt, kas leelajam pulkam irr par apsmeeſly un to pateefi neweens pats negribbehs tizzeht, prohti pahwesta nemaldibu u. t. j. pr. — Wet nahlfuschî nu attal rumnatoji no ohtras puffes un tihri brihnumis dsirdoht, kahdâ garrigâ tumfiba wehl leels pulks bislapu maldahs. Weens nehmees teikt: Bahwests effoht gan nemaldigs, to warroht weegli peerahdiht. Apustuls Pehteris effoht krustâ flis ar galwu us semmi, tâ tad galwa effoht neffusi wiffu rumpi. Tarehz jafalkoht, galwa (t. i. pahwests) kas wiffu nefs, irr nemaldiga un newis rumpis (bislapu). Ohtrs no Siziltjas fazzijis, schis arri to skaidri sinnoht. Apustuls Pehteris zittureis us Siziltju amahjis effoht taudihm weeneis pats teizis, ka schis newarroht malditees. Laudis falkuschî plehst anſis un subitijuschî pee Marijas prafisht, kâ tas irr ar scho mahzibu. Marija atteikusi, schi atminnoht gan, ka wiunas dehs effoht reis atwehlejis Pehterim to gohdu, ka tas nekad laj nehchaubahs. Scheem Siziltjâ wehl effoht arri weeng no paschas Marijas rak-

stita swehta grahmata. Waj nu wehl gribbeschoht stihdtees? Tad ta peerahdischana! — No zittahm puffehm pahwestam deewsgan libbeles. Nehhdneeku Staleefchu buntneeki grassahs nahft pahwesta walſti un wezzo waldischamu spert gaisâ. Turks attal eet pa saweem Armeneeſchu bislapoem un peepraffa weenu klosteri, ja ne, tad buhschoht list sem ahmura kattofu basnizas mantibu Turzija; appalsch weenas kasarmes attal atrasti gangi, pilni eerohſtſchu un pulwera un dauds zittas nepatikhanas.

Londoun parlamentê bij stipra farunna, gribbeja nozelt wezzo liffumu, kas atraitnim aisleeds nelaiskes mahfu prezzeht; bet leela puffe balsu gabja pa tam, laj paleel pa wezzam. No Amerikas nahf surnas, ka Geneefchi lauschahs Kanadâ eefschâ un grihb tur Kirzinacht Englaundeefchus.

Viffabouê 90 gaddu wezzais Saldanha, kas dauds augstôs amatôs stahwejis un pee kareaspehka irr leela gohdâ, irr fazehlis leelu dumpi. Nehmis saldatu pulku un gabjis us lehnina pilli, wiffi kleezdami, ka buhs taggadejohs ministerus atlaist. Rehninſch sabaidijees irr arri tubdal apnehmeees to darriht un eezehlis par sawu pirmo padohma deweju buntneeku Saldanha. Redſchâ nu gan, kas tur lobs isnahſe.

No **Greeku** flepkaweem irr attal 7 fanemti un us nahwi noteesati, bet nuyat dsird attal, ka 4 Englaundeefchi Spanijâ no laupitajeem effoht fanemti zeeti, buhs gan dsirdeschî, ka Greeku brahli gandrihs leelu mantu dabuja isſpeest, un zerre, ka teem labbahſ isdohſees.

Kihnas uhdens kahdam Bahzu kuggim juhras laupitaji usbruffuschî, bet kapteine bijis duhschigs wihrs, dsinnees pallat, lamehr tohs rohkâ dabujis, fanehmis zeeti un nebrauzis wis pee mallas, jo Kihnas teefas gan maj taifnibas buhtu isſpreeduschas, bet us sawa kugga pats par teefaſkungu buhdams, lizzis wainigohs pee maſſtem pakahrt.

Nelaine zaur sehwekkohſteem daudsſkahrtigi no tam zellahs, ka sehwekkohzinu aiswelkoht soſſors nolegg un uskriht us rohkâs, kur tai kahds jehlums. Zaur to tad warr wiffu lohzeſli waj arri dsihwibu pasaudeht. Wiſſeem teem, kam tahda nelaine gaddahs, ta mahziba tohp dohta, laj tubdal fadedsinato weetinu ranga eelikt stiprâ „Soda“ uhdeni. Soſſors faſeenahs ar soda un tohp par tahdu leetu, kas neko wairs nekait. Kas to darrihs, paliks no nelaimes pasargati. (R. 3.) S.

’ Dſimtene un dabba.

Kad pehz dauds gaddeem mahjâs pahrnahkam, laj buhtu pilſehtâ, fahdschâ, jeb weentula bubdinâ; kad eerangam no tablenes to basnijinu, kurrâ tappahm eefwehtiti, jeb to ſkohlâs namminu un tahs mihlâs weetinâs, kur beheni buhdami preeks lefkajahm, jeb arri to maſo, semmo buhdinu, kurrâ dsiumuschî, zif preezigi tad ſirds mums kruchtis pulst un swehtu jausmu rassa nolaischahs

pahr muhsu azzihm. Dascham dsimtene tadeht mihla, ka tas weeglas preeka deenas te baudijis, sawus raddus un draugus, brachtus un mahfas, jeb arri wezzakus te atrohd. Zits ilgojahs sawas mihlas mahtes kappu apmekleht, zits atkal skaidri eeradduma deht grihb mahjäs buht. Nefen redseju us K. kappeem pusaugufchu, kohfchi apgehrtu Bahzu meitiuu us apsehlufchas smilfchu kohpinas zekdös nomettufchohs gaufchi randam. „Nu, tehws parjums warrbuht mihli gabdahs, ka mahtes mihlestibu warrereht preezeht;“ es fazziju, tikkai weenu kappu kohpinu redsedams. „Tehws jau fen mahtei paffak aigahjis un gull tabli no mihlas memminas zittäs kappenös;“ atbildeja man meitiua ar noskummufchu balfi. — Kur tad nu schai meitenei irr dsimtene?! — Wiffur kur mihligas firdis fehrdeeni usnem un apgahda. — Saule, mehnes, swaigsnes, mahkoni un fillais debbes welwis pahr muhsu galwahm irr un paleek tee pafchi, laj eijam arri ohtra pafaules mallä. Praffi tikkai uppitei, las gar tawu fehtinu burbuto, kur fchi sawu uhdeni dabuhn? — Zil tuhftufchas juhdes winna teff, no weenas semmes jeb tabhejas jubras us ohtru dohdahs un kur winnai dsimtene? — Winnaas dsimtene irr gaisf un mahkoni, las lahfitös no kridami winnaas awotus pilda, tumfchi mefchi un augstee kalni ar sawu muhschigu sneegu un wiffas semmes, kur uppes ar uppitehm, eferi ar jubrahm saweenojahs. Praffi to semmes stuhriti, us kurre tu stahwi un fuhri gruhthi strahdadams maifiti preekch fewis un saweem lohpinneem audse, no kurrenes tas zehlees un waj fche tam dsimtene?! Ne, uhdens winnu warrbuht no tahfenes te fanessis un preekch tewis fataifijis. Wehl tas te nau mahjokli atraddis, winna smalkahs dallas eet wehl arweenu ar stahdeem un grandeem tawä un tawu lohpu wehderä; un tee graudini kurreus tu pahrdohd zil finteem juhdes tee pahr wilneem peldehs us tablu fwefchu mahjweetu. Praffi tawu lauku un dahrsu stahdus, täpat arri tawus lohpinus, kur teem dsimtene?! — Winni zilweku tantahm lihds staigajufchi, wiffur isklidufchi un wiffur dsimteni atraddufchi.

Tä tad wiffas leetas mums atgahdina leelaku dsimteni; jo wifs las mums irr un buhs, muhsu fehtina jeb mahjäs, lepnä pilli jeb nabaga buhdina, wifs tikkai nahf un pastahw zaur: Gaisfu, gaismu, siltumu un leetu, stahdeem, semmi un lohpeem, las wiffi no ta warrena Deewa spehka tä falikti, ka tee zits zittam par labbu strahda, weens isnihkdams ohtru usturr un, ka ne mqfaka dalka no teem nefur nepasuhd. Sapuhdami stahdini un katra neeka leetina, fo mehns dabbä atrohdam, winneem tikkai weens mehfis, tas irr dsihwibai kalpoht, us dsihwibu zenites un tikkai zaur isnihzigu dsihwibu atkal pastahweht. — Tadeht dabbas sinnatniba, dabbas leetu saprafchana irr it ihpafchi semmes kohpejam lohti wajjadfiga. Wiasch tikkai ween irr ihstns dabbas behrns, winnam dabbas spehki jafinn few un sawejeem par labbu walfakt,

un kur tee tam pretti buhtu, us sawu pufsi grohsiht. No agra rihta lihds wehlam walfkaram wiasch schai leelä dsimteni — dabbä — kust un puhlejahs, un us winnu it ihstni simejahs tee bihbeles wahrdi I. Mohs, 2, 15: „Un Deews tas Kungs nehme to pirmu zilweku un lifka to paradihses dahrsä, laj wiasch to kohpi un pafarga.“ — Tas jau irr nu augsta Deewa prahis, ka tai semmei jeb dabbai buhs buht par paradihsi, par jauku un loimigu meera weetinu. Un laj fchi tahda buhtu un paliktu, tad zilweklam wajag ar meefas un garra spehkeem pee tahs strahdaht, to kohpt un pafargahht.

Gan rohdahs lautini las semmes kohpejam dabbas leetu sinnafchanu nenowehele; jo pehz winnu prahita newajagoht zilweklam dauds gar semmes leetahm pihtees, fcho semmi par dsimteni ne-atfihht; jo schim tikkai ihsta dsimtene effoht winnä faule, tas irr, pehz nahwes. Winni nosauz fcho paradihsi par behdu eeleiju un turr to tikkai par dsimteni preekch stahdeem un lohpeem. Winni baidahs, ka dabbas leetu sinnatniba zilweklam Deewa bihjafchanu saudejoht un winna dwehfeli weddoht pohsta.

Bateefi, las par dabbas leetahm tä dohma, tas sawam radditajam mas gohda parahda. Winni grihb no Deewa leelas warras un gohdibas runnaht un paleek nerehdigi preekch sawa tuwala laimes. Laj winni melle fwehtös rakstös, tur tee atraddihhs, ka wiffa semme zilwekeem par mahjokli no Deewa raddita, ar jaukumeem ispuschkota, Deewam par gohdu, zilwekeem par laimi un fwehribu. Zil jauki fehniufch Dahwidis un wehl zitti apdseed, Deewa leelus darbus eefch dabbas leetahm. Un kad no wezzas us jaunu derribu skattamees un dsirdam tur tohs spehzigus spreddikus, kurreus muhsu Pestitajs tik jauki sinaja ar dabbas leetahm, ar fehshanu, pfaufchannu zc. falihdsinaht un saweem klausitajeem peenehmigi isstahstihht, tad gan ar muhsu meefas dsimteni tik launa leeta neuhis.

Dabba mums dohd maifi un laizigu pahrtikfchanu preekch meefas, ka arri dohd mums garrigas mahzibas preekch muhsu dwehfesles, schkistus preekus preekch muhsu firdis. Tä irr ta augstaka skohla las muhs us debbesihm wedd, las muhsu sinnafchanas pasklubina garrigai un laizigai buhshanae par labbu, ta irr tas fehdeklis Deewa gohda krehla. Wiffas flametas tautas, las sawu dsimteni, tä fakloht par paradihsi padarrifufchas, tikkai zaur dabbas leetu sinnatnibu to panahkufchas. Wiffi amati, skuntes un fabrikfi zaur fcho sinnatnibu taggad lohti us preekchu tiklufchas, un ta tad arri mums irr wajjadfiga, ja negribbam zittahm tantahm palikt paffakä; tadeht tahdi wibri, las dabbas sinnatnibu laudihm fapraktigi mahza, laj irr un paleek flawejami us wiffeem laifeem.

Semmes kohpejem fchi sinnatniba atklahj masafahs leetas ihstu buhshannu, ta apgaismo winnu pee sawa darba, kur tas lihds schim wehl dauds tumfa grabstahs; ta mahza winnu, ka druwinas irr un paleek augligas, ka lohpi un

stahdi pilnigi isaug, zaur ko manta wairojahs. Arri muhsu weffelibai dabbaš sinnatniba irr par leelu swehtibu. Ja dabbaš leetu Prattigi nebuhtu Kemmeru sehwele uhdeni, kà arri dandš zittus weffelibas amotus pasinnuschi, zil dascham buhtu wajjadsejis lihds kappam ar sawu liggu kautees. Pasihstu wehl gaspaschu labbòs gaddòs, kurrà rohkas un kahjas tà bija kaitigas, ka ta patte ne pa-ehst ne arri stagagt newarreja. Raj gan gudru dakteru palihgu melleja, tomehr ahtahš weffela nepalikka kamehr gahja Kemmeru uhdeni masgatees un to dšert. Schis uhdenš smird, ka to ne muttè newarr eement, un tomehr dabbaš sinnatniba tam atradda eefschà leelu weffelibas spehku.

Semmes trihzeschanas, sibbens, plehsigi swehri, nahwigi stahdi no warrena Deewa us daschadu wihsì dabbaš par swehtibu laisti; jo Deews arri zilwekam to garra spehku dewis, schihs leetas preefsch sawa labbuma walkaht. Sibbena spehks mums taggad ahtri jo ahtri sinnas no tahnes nefs, garraini fuggus un uggunstrattus ar mantahm no weenas us ohtru pasaules mallu aishwek; nahwigi stahdi apteekòs par sahlehmi bruhkejami un tà wehl dandš zitti dabbaš noslehpmi mums tillai zaur dabbaš sinnatnibu paleek par swehtibu.

Semmes kohpejs publejahs zauru gaddu un arri wissu muhschu ar labbibu, to fehj, plauj ee. un few par barribu fataifa. Winsch passihst falmus un graudus, sehnelas un miltus un tomehr tas irr lohti mas. Warrbuht, kà swirbulš, kas to graudiau apeshd, no ta tilpat sinn. Zil winnam buhtu ko brihnitees, kad dabbaš Prattigi tam teiktu, ka tas masais graudinsch, kurrà mehš tillai miltus, sehnelu un maso dihgli redsam, no 14 daschadahm dallahm smalki falikts, un kà schihs dallas zaur semmi un gaisu saweenojahs, par dšihwu sehllas-graudiau un stahdu paleek, un ka zaur 100 mahrz. gaisa 95—97 mahrz. zeeta un redsama stahda dallas rohnahs. Ja semmes kohpejs sinnatu sawu semmi arri tà swehrt un ischekirt kahdas dallas tai truhst jeb arri padauds, kas weenai jeb ohtrai labbibai derrigas, jeb slahdigas, tad redsetu kahda swehtiba no tam katram plauktu. Waj nau ja-apbrihno maso graudiau, kas no gaisa kà arri no semmes, zaur Deewa ne-isdibbinajamu spehku, faproht sawu miltu un sehnelas, falmus jeb lappas nemtees. Ja dšikkati un smalkati katras leetas eefschligu buhšchanu apluhkojam, tad muhsu masais semmes stuhritis, muhsu sehntina jeb mahjoklis mums paleek par leelu, apbrihuojamu pasauli. Tad wissur atrohdam, ka ais wissa ta, ko zilweks ischekirt, wehl augstaka buhšchana un zeeta faite wissas leetas ar muhschigu mihlestibu kohpà fatuer, wadda un walda, tad firds mums pildahs ar pateizibu un ausis mums atskann Dahwida wahrdi: „Kungs, zil leeli irr tawi darbi, tu eest tohs wissus ar gudribu darrjis un ta semme irr pilna tawa padohma.“ (Dahwid. dšeesm. 104, 24.)

Dšintene gan irr un paliks katram mihla, bet tadehl nau wis parleeku ko waimanaht, kad dšintene ja-atstahj,

tà kà to muhsu jaunelli darra, kam deenestè ja-eet. Pasauli un wissu kas eefsch tahs irr, mums wajag arweenu dšikkahš mahzitees pasihst; tad laj eetam kur eedami, wissur mahjokli — kad arri ne dšimteni — atraddisim, un ja dabba muhsu draugs, tad katra semmes sawina, katras akmentinsch un masa sahliite mums paliks par leelu gudribas grahmatu, kas muhs wissus pee weenas leelakas dšimtenes atgahdinahs.

Laj zenschahs, kam ween tihl, wisaugstà meetà flucht, Ar sawu sehntinu, gribb' es ar meeru buht; Pee dabbaš-mahtes kruhts, es mihli pee glauschòs, Ar winnas gresnumeem lihds kappà preezaschòs.

S. K.

Rambara fullainis waj skunstneeks.

(Statt. Nr. 20.)

Sinnams Lawihšinas bilde tikka katram pasihstamam kà meisterstikkis rahdita un no wisseem deenestneekem apbrihnota, tà ka ahtri ta jauna skunstneeka sawa ir kehni-neenes ausis nahja.

„Es nestinnaju.“ kehniene fazzija kahdu deenu ar schehligu smaidischanu, „ka tu skunstneeks eest.“

„Es ne-esmu nekahds skunstneeks.“ Krišchjahns atbildeja nosakdamš, „bet gribbetu gan par tahdu tapt.“

„Tas nau wis til weegli, mans dehlš, kà tu warrbuht dohma.“

„Siinu gan Majestet. Bet es dšilli juhtu sawa firdi tahdu prahtu un dšihšchanohs, kas man deen' un nakti nekahdu meeru nedohd.“

„Es patte.“ tà kehniene laipnigi teiza, „mas ko sinnu spreest no tam, bet atnesš man tawus shimejumus, un es gribbu tohs teem tahs gudribas wihreem preefschà likt, un winnu dohmas par tawu dabbaš weiklumu dširdeht. Tillihds tahs us tam shimešees, tad runnaschu ar kehniu, laj winsch preefsch tew gahda.“

Dandš gan netruhka, tad jaunellis buhtu augstai gaspaschaj pee kahjam krittis, kad til tas ar winna deenestu buhtu passejis. Dohmigs palizis no firds pateizahs. No schi brihscha kehnienees bilde winnam firdi dšihwoja, tà ka nekad ne-isdšiffa, kehniene bij winna swehta dohma deen' un nakti, winnas jaukums un ta skunste, schi bij ta stunda kas winna nahkamu laimi, preefsch winna wissa muhscha likka. Ar pilnu firdi winsch steidsahs scho leelu notikkumu pee sawa Neumanna nest, sawu laimi winnam un tai mihligai Lawihšina fazzihst. Bet ko dohmajis winsch nepanahja wis, Lawihšina winnam rahdijahs noskummuse un sawa prahtà ismiffuse, kas winnam nesaprohtami preefschà nahja, jo Lawihšina winnu arweenu bij eepreezinajusi un usleeljusi, laj nerimstohst sawu skunsti audsinahst.

„Kas Zums laisch, Lawihšin?“ winsch jautaja. „Zuhš wairš nepreezajetees ar mannim un Zums newaid neweena wahrdina preefsch Zuhš drauga?“

„Zuhs darreet man pahrestibu,“ wiina atbildeja grubt-
firdigi smeedamees, „patesi es preezajohs par Zuhsu
laimi, bet tuekht dohmaju, zil abtri Zuh's no muus
schkirtees.“

„Kapehz tad schkirtees?“

„Par skunstneeku buhdami Zuh's sawa libdschinniga
weeta newarreet palikt, un tapehz muhs atskahseet un peh-
digi peemiriseet.“

„Muhsham tas nenotiks,“ tas jaunellis fazzija.

„Es swehreju Zums —“

„Reswehrejeet wis,“ Lawihina fauja. „Zums ne-
buh's swehreht, jo Zuh's newarreet ar fird un prahtu sawu
wahrdu turreht. Skunstneekam irr daudi ko darriht, un
tapehz nau laika pehz kahda wezza wihra un weenas neeka
meitenes dohmabt.“

„Laujeet, —“ Neumann's fazzija, „tam skullim plah-
pakt. Mesinnu, kas wiinau laisch, jau wairahl deenu
staigo galwu nokahruse un paleek azzihm redsoht wahjaka
un bahlaka, ittin ka wiinaas nelaike mahte, kas ar della-
mo sehrgu nomirra. Man buhs par Lawihinas weffelibu
ar dakteri jarunna, kaut gan pats nekahds draugs no jah-
lofchanas neesmu.“

Krischjahns bij par daudi sawa pascha dohmäs no-
grimmis, tapehz arridsan winnam pawissam prahta ne-
eeschahwahs, meitenes uswehchanohs un zihnischanu eeweh-
reht, kas par sawa krusstehwa dohmahm pasnehjabs, kaut
gan wiinaas firds bij lohti noskummuse.

Dhtra rihta jaunellis nahza ar saweem simejumeem
tahs schelligas lehnineenes preekscha, un redseja, ka schi
tahs preekscha zeltas lappas ar leelu preeku apskattija un
winnam wehl reis apsohlija, no sawrattigeem lungeem
tahs likt pahrbauht un tad to spreedumu lehninam preek-
scha likt. Krischjahns lohti ilgojabs pehz schi spreeduma.
Starp teem skunstneekem bij weens, teizamais Gottfried
Schadow, kas mas bij ar meeru ar ta eesahjeja sime-
schanu un Rauchs arri wehl nekahds labs simehahs nebija.
It tad wehl wiina schelliga aistahwetaja nedewahs mee-
ra; wiinaas smalkais skunstes prahts waddija lehnineeni
riktigati, ne ka tee stingree skunstes teesneschi to apspreeda;
wiina tam jaunellam sawu labbu prahtu usturreja un no
firds par wiina ismahzichanu darbojabs.

Cepreezinahs zaur schahdu pamuddinaschanu un ee-
drohschinahs zaur to, katram ihstam skunstneekam, eel-
schä dsilwodamu zerribu us to Deewa dohtu spehku Krisch-
jahns nehmahs, to ko bij apnehmees, drohschi usfahlt
un sawu libdschinnige deenestu atkal atstabt un sawai
eekschligai aizinaschanai pakkal eet. Tillibds winsch scho
apnemichanohs wezzajam Neumannim meldeja, wezzais krat-
tija dohmigi ar galwu, bet wiina krusstameita, kaut gan
tai grubti nahzabs schkirtees, wehleja labbu laimi wiina
apnemichanai.

„Es jau sinnaju,“ wiina teiza ar drebbedamu balfi,
„ka tas agrahl jeb wehlakt notiks. Ihstahs dahwanas

gan few zellu bruggesees un wiffas aiskaweschanas us-
warrehs. Ta debbes laj Zums schlinko sawu swehtibu
un nekad neleek schahdu sohli noschloht.“ Peepeschi
wiinau peetruhka walloda, un wiina tappa bahla ka mir-
rejs, us reis affins straume gahsabs par wiinaas luhpahn.
Tas wezzais nelabbi eeklawahs un satwehra sawas rohkäs
to nozhibuschu, bet Krischjahns skrehja pee ta labbaka
daktera, kas atmahzis pawehleja ko darriht. No schihs
deenas Lawihinas krechtis ta breefmiga flimmiba eesah-
kabs, kurra ka tahrs tohs jaukakahs seodus nomaita.
Meerigi wiina nesa sawas zeefchanas un tuekht meeri-
naja sawu krusstehwa, kurra weenigs atspaid's wiina bija.
Bet jo tahlaki schi kaite steepahs, jo patihkams bij win-
nas jaukums, jo mihligahk wiinaas azzinas, ar schehlasti-
has affarahm pilditas, raudsijabs us klahubudameem.
No wiinaas gihnja atspihdeja it ka swehta apskaidro-
schana. — Ta nebija flimmiba ween, kas wiinaas jaunu
dsihwibu krinta, jo it ihpafchi wiina sawa firdi slehpa
to neasteizamu mihlestibu pret Krischjahni, ko wiina sa-
wa agrä kappä libds nehma. Weenumehr wiina raudst-
jabs us to bildi no Krischjahna rohkäs, kas pahr wiinaas
gultu karrajabs, un wiinaas azzis pildijabs ar affarahm,
tillibds wiina weena bija.

Jaunellim arridsan nahza tas pahrbaudischanas laiks,
no ka neweens augsts wihrs netohp taupihts. Tam ap-
skaidrotam garram wajaga papreeksch ar pasaudi zihai-
tees un zihstehht un tik zaur grubtu puhlina pilnu zihni-
schanu winsch parahda sawu spehku un pahwarr muhsu
prettineekus.

Krischjahns ar sawu masu naudas padohmu tikko
spehja to nehtigako gahdatees, bet wiina schahllums un
firdiga strahdashana nekad nepeekuffa. Wezzais Scha-
dows, kas papreekschu tik stingri spreeda, schahweja tam
taggad ar sawu padohmu klahu; it ihpafchi daudi augsti
kungi preezajabs par to usmannigo un firdigo jaunelli. —
Bet par wisseem bija ta schelliga lehnineene ta, kas par
winnu preezajabs un ar sawu mihligu aistrunnaschanu tam
palihga nahza un ka swaigine wiina dsihwibas zellinu
appaismoja.

Krischjahns gohda bailu pilns isstrahdaja lehnineenes
bildi, to 1804. gadda pobeidsa; zaur to wispirms wiina
wahids pasihstams flua. Winnam arri idewahs ar to
bagato un augsto kungu, Gebmarschall no Schlesijas, graju
von Sandrecki eepasihtees. Schis winnam apsohlija to
libdsi went us reisoschanu zaur deenaswidus Franziju, par
Genuu us Romu, laj winsch tur warretu apskattihht tohs
leelako meisteru darbus no wezzeem laiteem un ka par pil-
nigu skunstneeku tapt. Wateikdamees un ar leelu preeku
Krischjahns peenehma schahdu peesohlischanu un sataisi-
jabs us reisoschanu. It ihpafchi winnam bij weena sweh-
ta apnemichanahs wehl ja-ispida; winsch gribbeja no
lehnineenes labbas deenas atnemt, kas winnu, ka arweenu
ar schelligu labpatiffchanu sanehma un winnam grabma-

Labbibas un pretšhu kirgus Jelgavā, 23. Mai,
Rihgā, 23. Mai un Ceepajā, 16. Mai
1870. gaddā.

Makfaja par:		Jelgavā.	Rihgā.	Ceepajā.
1/3	Ēšketiv. (1 pubru) rudsu	2 r. 40 f.	2 r. 75 f.	2 r. 50 f.
1/3	" (1 ") kveešhu	4 " — "	4 " 50 "	4 " — "
1/3	" (1 ") meešhu	2 " 10 "	2 " 10 "	2 " — "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 15 "	1 " 10 "	1 " 15 "
1/3	" (1 ") firnu	2 " 40 "	4 " — "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") rupju rudsu miltu	2 " 30 "	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") bihdeletu	3 " 50 "	4 " 25 "	4 " — "
1/3	" (1 ") kveešhu miltu	4 " 50 "	5 " 50 "	5 " — "
1/3	" (1 ") meešhu putrainu	2 " 80 "	2 " 75 "	3 " 70 "
1/3	" (1 ") kartoffeli	1 " 10 "	— " — "	— " 90 "

Makfaja par:		Jelgavā.	Rihgā.	Ceepajā.
10	puđu (1 birfawu) feena	3 r. — f.	4 r. — f.	3 r. — f.
1/2	" (20 mahz.) kveešta	4 " — "	4 " 60 "	4 " — "
1/2	" (20 ") dšelles	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabata	1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") šķibtu apvain.	6 " — "	— " — "	7 " — "
1/2	" (20 ") krohna linnu	2 " 75 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") brakla	1 " 75 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muzzu linnu šķibtu	10 " — "	9 " — "	— " — "
1	šķu	12 " 15 "	15 " — "	15 " — "
10	puđu šarfanās fabls	6 " 60 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltās rupjas fabls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 50 "
10	" smalkās fabls	6 " 40 "	6 " — "	4 " 50 "

Latv. Muišhu apgabdatājs: J. W. Sakranowicz.

Sludinašchanaš.

Višās pilšehtu, pagastu un muišhu waldišchanaš un zittas teefas, appakšch lam tee pee Rundables peederigi, wairabl gaddus beš pafes awfabri wafadamees un galwas nauđu un zittas nodobščanas paraddā buhdami pagasta tobžefli, tā: Jannis Brubtgan, Jahu Thomas, Kabel Ans Šarfanās, Ernest Schulz, Martia Wirzauņe, Jahnis Strautis, Jahu Andrey Linders, Krišč Rudsis, Juris Seerneel, Juris Strašdin, Jahnis Semmugty (Semlignas) un Kabelis Friedrich Saule, usurrabs, no Rundables pagasta waldišchanas zaur šho tohy lubgtaš, wianus peeturteht, laj wianai šefšhu nedetu laika no appakšch rakhitabs deenas farus krohna un zittas paraddus šheit atšibdina un ar šwitanžehm fewš par to taišnobjas; — ja tee to minnetā laika nešdara, wianus tanni **25. Juni šh. g.** appakšch arrešes šheit atšubstib, laj wianu deeneti wairablšoblitajeem warr tapi pahdrohti. Ja ir tas nenotiftu, tad taps wianai weh šilkuma no Rundables pagasta ruksem išklegiti. — Tās pašas tohy arrišfan lubgtaš, to pee šhi pagasta peederigu Kabriš Kabei Šanku un Gottardu Wesas manu tur til šaitohp, šawem un appakšch arrešes šheit atšubstib; jo wianai neil ween par wairabl gaddeem galwas nauđu un zittas nodobščanas paraddā, beš arrišfan no rekrušchš esščanas iškleguši un tadot rekrušchšhu aemščanas komiſšionet preeščā šarabda.

Rundables pilli, 11. Mai 1870.
 (Nr. 502.) Pag. wald.: J. Rosmann.
 Pag. šrihm.: Aufschewsky.

No Krohna Behrsmuiščas pagasta teefas wišfi tee, lam pee ta nomirrušča Behrsmuiščas Klauka šatimeeta **Jarne Weimann** šabdas taišnas paraddu praščišchanaš buhtu, tohy ušajinati, wišwehlabl šhds **31. Oktober šh. g.**, turra deena par to weenigo išklegščanas terminu nolita, pee šahis pagasta teefas ušdohlees, jo wehlabl wairš neweenu nellauššs. 1
 Krohna Behrsmuiščas teef-nammā, 1. Mai 1870.
 (Nr. 98.) Preešhetetājs: Wehšerkrüger.
 (S. W.) Pag. šrihm.: J. Engel.

15. Mai šh. g. ir pee Kriščšalnes šudmallu krohga puškten 3. no ribta weens **behrs širgš** ar **cejuhgu** krohgus galā preeščē atrastš, lam tas peeder, laj šhds **25. Juni šh. g.** to weerahda, to sludinašchanaš un šmitinašchanaš atšmalka un šawu lohyu šawem; jo zittadi weh šilkumeem taps darrihts. 3
 Kriščšalnes muiščaswaldišchanaš, 18. Mai 1870.
 (Nr. 25.) Muiščaswaldišchanas weetneekš
 Joh. Krafft.

Tuwu pee Kuldigas warr weenu **šwintu muišhu** dabuht pirkt ar šabdu 100 pubraweetu šemmes. Klabtaku šinnaschanaš pee pilšehta wezšafa **J. Stern**, Kuldigā. 1

Uš jannu apgabdatu, gattawu rihwetu un arri šaufu **eljes fehrwi** no wiššahm šoriehm, labi wabritu un preeščch brubšes wagattawotu **širnis**, šas abti šubht un šwihdumu aittahj, **glahju kitti, naglas**, ša arri to šlaweto eljes šabaku **šwihduma-wiškš** un **šabaku šnehri**, šas ušdenti zauri nelaišk un abdu štorina, lehti pahdrohd Jelgavā, appakšch behtu rindahm (kolonadeem) 2

D. Wilhelm Neuland.

Buhwes kohki un buhwes leetas
 tohy pahdrohti pee

O. W. Krüger,

Jelgavā pee ešera wabriteem.

Tur dabujami ošfota, oššča, behra, alkšhna, preešes, egles un awšes **dehti un plankas**, mahagoni, teestakohka un oššča **šurnidres**, ša arri rešni kohki, **Rihgas wraška dehti** no wiššada gaweruma un bešuma, **nomalli**, preešes un egles **halki**, šahgeti un nešahgeti.
 Anglu **ugguns keegeli un ugguns mahli**, **tohnreeres** un Portlanda **zements**. Wiššu labakajš **Plakšeta šalkamas un almena ošgles**. Pirmas šortes **Belgu dakšini** no 13 un 14 želleem. **Štettines keegeli un dakšini**, **dubbulta šlinkeri**, **Kreewu keegeli**, **šlinkeri un dakšini**. **Wuhneetu šalki**, šaukti un šauka **akmeni**, ša arri **albakšera gipše**. **Supersoffats** š wiššulabata Anglu šabriška. 2

Višās šortes **mahldera pehrwes**, **šopal-lakku**, **labhu širnis**, **šerpentin**, **šihmi**, **šehrekes**, **šinšeles** no daščada šeeluma lehti pahdrohd Jelgavā, šeelajā eelā Nr. 3 1

Friedrich Küfner.

Es šhē šinamu daru, ša manna **andeles taggad šeelaka irraid** ar **dšelu preežehm**, **abdu**, **wišās šortes willu** u. t. j. pr. šo es peedahwaju weh šweleschanaš par lehtakeem tirgeem un awšohlu gohdigu ardeeneschanaš, Jelgavā appakšch kolonadeem, šawšas bohfi Nr. 25. 2

J. E. Judelowitz.

Šriščas šikes mehrena šeeluma 11 rubl. 50 kap. par muzzu pahdrohd Jelgavā 2

Gottfr. Herrmann,
 pee paššhem Dohbeles wabriteem.

Baltu aitu willu, labbaku šortu, wehl warr dabuht pirkt kolonadu rindas šubra bohfi pee 1

Klein.

Weena labba **šnehde** preeščch šallejeem tušhn uš arrenti tohy dohta. Klabitāš šinuas warr Pentules Krohga dabuht. 3
 Pentules pagasta nammā, 18. Mai 1870.
 Šr.: Joh. Krafft.

Labhu eljas **pehrwi**, **širniš**, **lakku** un **lohgu glahji** par lehtu malku pahdrohd Ceepajā, prettim **Wahju** šawizai, 1

J. Franck.

La wianetu grahnata par **XXXIII. Pehterburgas lotteriju** ir pee nannin redšama.
 Tee šeelakee wianeti ir šittuškē:
 uš Nr. 221.122 — 50.000 rubli,
 „ Nr. 263.142 — 10.000 „
 „ Nr. 316.198 — 10.000 „
 Arri Makšawas Komiššarowa lotterijas šiketes pee man ir dabujamas.

W. S. Löwenstein,
 Jelgavā šeelajā eelā Nr. 22.

Smalkas un rupjas kveešhu klijas wehl lehtaki ša šhds šehm pahdrohd Jelgavā, šattotu eelā šallajā bohfi, pee „balto šalki“ **J. Jacobsohn.**

Peē **J. W. Steffenhagen** un **dehla** Jelgavā, ša arri wiššās grahnatu bohkiš warr dabuht šho grahnatu:

Wiščhu-kalendere. Ši brijhwunga no Berleščch biščhu-kalenderes wehš šehšenes šemmes un gaisa-buščhānas ištaišita un pahruškota. Šidohda no šuršemes biščhu-kohpščhānas šeedribas. 2
 Malka ešeeta 20 kap.

No žensures atwehlehts. Rihgā, 25. Mai 1870.

Drukšabtiš pee J. W. Steffenhagen un dehta.

(Tē klabt peeliškums: **Šawizās un šohlas šinnas.**)

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Palihdsibas lahde. Ka Zuhdu rabbiners par kristitu tappis. Preeka mahzit. Marfus. Gabbali ihenti no basnij. tikkum. No Strikkes nowadda. Konfordija. Leelakahs basnizas Gropä.

Sinas.

Muhfu Kungs un Keisars irr apdahwinajis ar selta kustu pee selta lehdes Jelgawas mahzitaju L. Kupffer, Zahra basnizas jaunako mahzitaju R. Müller un Bitterneeku draudses mahzitaju Tiling; Walkas aprinka zeen. propsta kungs Kupffer irr pagohdinahs ar to wahrdu „Konistorialrath.“

Par Slohkas un Dubbultu draudses mahzitaju 10. Mai irr eewests H. Braunschweig.

Palihdsibas lahde

preeksch ewang. lutteru draudsehm Kreemu semmē fawōs desmita gadda, 1868. rehkinumōs israhda, ka pee wiffa gruhda gadda tahs eenahkschanas nebij wis masakas, bet leelakas ne ka pagahjuschs trihs gaddōs. Pa wiffahm aprinka komitejahm kōhvā bij eenahkschi 31,356 rubli 49 kap. Pee tam nau klahd flaitihts, kas bij no agraka gadda atlizzis, jeb tur wezzi parahdi waj prozentes nahza klahd. No minnetahs summas 28,483 rubl. 52 kap. irr par labbu nahkschi 104 draudsehm. Pehterburgas zentralkomitejas rohtās schinni laikā irr bijuschi 30,131 rubl. 7 kap., no kam 18,690 r. 43 kap. tappa isdohti preeksch basnijahm un fkolahm 59 draudses preeksch fennahd apfpreestahm jeb napat eerandstahm wajadfibahm. Schinnis 10 gaddōs palihdsibas lahde irr gan jau dauds dauds spehjus isdarriht: Ingru semmē no zentralkomitejas tappa eezelts un tohp usturrechts Vinu fkolmeisteru seminar, fkolmeisteri tappa mahziti Rihgā, Mehwele, Narwā, 54 draudsehm palihdsibu sneedsa preeksch basnizu usbuhweschanas waj fataisfchanas, 22 draudsehm preeksch mahzitaju muifchu eetaisfchanas, 87 draudsehm preeksch fkolhas nammeem un fkolmeisteru usturra, 34 draudsehm preeksch basnizas wajadfibahm, 21 basnizas tappa altara rihti dahwinakt; 6 waj wezzuma waj flimmibas deht no amata atstahjuscheem mahzitajeem un 7 mahzitaju atraitnehm palihdsiba pee usturra dohta. Tā tad preeksch basnizas un fkolhas wajadfibahm irr wairahd ka 260 tuhft. r. isdohti un kahdas 20 tuhft. gramatas uspiertas un peesuhhtas.

Ka Zuhdu rabbiners pgr kristitu tappis.

Kischinewā, Bessarabijas galwas pilsehta dshwo kahdi 92 tuhft. zilweki, starp teem kahdi 35 tuhft. Schih-

du. Lutteru tur irr kahdi 270. Scheem irr us pilsehta kalna fawa basnijina, mahzitaja muifcha un fkolha. Schai masai draudstiei, pee kuras apfartejee Lutteri no semmehm turahs, irr par gannu, Faltin mahzitajs. Pee fchi mahzitaja kahdu deen atnahza trihs desmit gaddu wezs mihrs un fazzija: „Es esmu jau 8 gaddus par rabbineri faweem laudihm, bet man wehl dauds brihwa laika atleekahs un es to labpraht ar mahzibas stundahm aismaditu, luhdsu tapehz, effcet tik labbi un eewehleet manni us to pee fawas draudses.“ To fazzijis, winsch nolikka us galdu parahdichanu, ka pratta jauki rakstihd un sihmeht, eeksch tam tad gribbeja arri zittus mahzihd. Pehz nezil deenahm rabbiners bij klahd, atbildu dsirdeht un mahzitajs tam fazzija, ka schim schehl effoht, ka newarroht ne zil darba peerahdiht, bet warrbuht tatschu warreschoht palihdseht. Esmu jau daschureis, winsch fazzija, noschelojis, ka wehl tik mas pa ebreifki prohtu, es labpraht arweenu lassitu wezzo testamenti ebreifku walloda, waj Zuhd man negribbeet eeksch tam stundas doht? Rabbiners bij ar to ar meeru, bet to tik isluhdsahs, ka ar wallodu darbojotees, laj it ne ar kahdu wahrdu nei Zuhdu nei kristito tizzibu ne-aisnemmoht. Ar smaggu firdi mahzitajs arri to apnehmahs, bet jo firsniigi Deemu luhdsu laj Winsch pars fchi Israelu behrna firdi apgaismotu. Tā nu winni labbu laikū lassija kōhvā wezzu testamenti un mahzitajs it ne kahdas fawadas dohmas nedabuja pee fawa fkolmeistera redseht. Bij jau gandrihs zauri isgahjuschi praweescha Esaja rakstu, nahza pee 53. nodakas, kas par to messiju runna. Tē mahzitajs manniija, ka rabbiners palikka arweenu dohmu pilnahks. Isfazzijis weenreis, winsch luhdsu, laj kausoht wehl reisi lassihd; to darrijis, winsch steigschu dewahs pa durwihm abra. Mahzitajs jo karsti Deemu luhdsu, laj scho maldoschu ami wedd us fawu gannibu, laj neleek tai tizzibas dsirkstelitei atkal isdshf. Pehz laikā rabbiners bij atkal klahd un lassija atkal scho Esaja 53. nodaku. Isfazzijis winsch fazzija: „Nesinnu, kas tas irr? Es taggad atrohdu dauds bihbelē, to agrahd nemas neredseju, kaut gan wezzo testamenti gandrihs no galwas prohtu. Tee wahrdi jau tik lohti sapasse ar Zuhdu messiju, ka man flaidri jadohma, ka winsch irr tas apfohlitais pestitajs.“ Nu mahzitajs redseja Deewa stundu nahkschu un usschlihra weenu pantinu pehz ohtra no praweeschu rakseem un Dahwida dseefmahm, kas it gaischi par to pasaulēs pestitaju runna. Abbi nu lassija tikkuschi fchih weefinas. Weenu deen rabbiners fazzija: „Es newarru wairs zittadi, man jatizz, ka Jesus irr Dee-

wa dehlis un pafaulis pestitajs." Bet nu winsch ar wissu firdi arri apnehmahs, scho Kristu apleezinaht par fawu Pestitaju un listees kristitees us wiinna wahrdu. Rabbiners Gurlands dsillahl tappa eewests wissä kristigä mahzibä. Wiinna feewa ar dufmahm tam pahrmetta, ka gribboht fawu tehnu tizzibu atstahht, bet wihrs Jesus skohlä jau bij mahzijeos, lä tee eenaidneeki ja-uswarr, winsch jo firsnigi Deewu luhdla arri par fawas feewas atgreeschanohs un drihs to preeku peedshwoja, ka arri schi atwehrahs Kristus gaismai un lihds ar wirbu sehdeja pee Deewa wahrda awota, dsilwibas wahrdu smeldama.

Bet nu schihdeem tas sahla nepatikk, ka wirnu rabbiners til dauds lohpojahs ar kristigu mahzitaju un weens no teem fazzija us kahdu Lutteri: „Zuhfu mahzitajs, lä leekahs, gribb par schihdu palikk, jo muhsu rabbiners eet ifdeenas wiinu mahziht.“ Kad nu redseja, ka mahzitajs wehl nemas netaisijahs par schihdu palikk, tad sahla mahltees wirsä rabbineram un raudsija to wiinna jaunä zekä muffinaht. Bet schis atbildeja ar skaidreem wahrdeem, ka effoht fwehtös raffös atraddis, ka wissi praweeschi shmejoht us Jesu un ka eelsch wiinna wissas apsholichanas peepilditas, un kad nu wiss prettipuhliansch palikka weltigs, tad fitahs no wiinna noht. Rabbinera kristichana bij wolikta us leeldeenas fwehtkeem. Mahzitajs apmekleja beeschi scho familiju un kahdu deenu newilschu usnahzis atradda abbus us zelleem gullam un Jesu gohdinajam par to schehlestibu, ka winsch tohs pee ihstas atshichanas weddis. Mahzitajam to redsoht un dürdoht affaras azzis nahza. To deenu preeksch kristibas Gurlands bij pee mahzitaja un stahstija tam par fawa muhscha brihnischligem zelleem. „Behnu deenas weenu reis gahju ar fawu tehnu fwehtdeenas rihtä zaur kahdu Wahzu zemu, fur dauds Wirtembergeeschi dsihwoja, pulsteni patlabban swannija, laudis fwehtäs dohmäs dewahs us basnizu. Es luhdsu tehnu, laj paleek brihtinu stahwam un paskattahs zil fwehti un jauki tahdi basnizas laudis isstatahs. Bet palikka dufnigs un fazzija: Us to tew nebuhs nemas raudsitees, scho kauschu tizziba nau ta ihsta. Weens wegs firmgalwis, kas us fawu speekiti atspeedees dewahs us basnizu bij muhsu beidsamohs wahrdu nodstidejis un peenahzis pee man likka fawu rohku us mannu galwu un fazzija: Terwi tas Kungs buhs istredsejis us labbakahm leetahm. No ta laika tehws manni stipri likka skohlöht schihdu tizzibas mahzibas, laj warretu manni isfargahht no kahdas atkrichanas, schee skohlötaji eestahdija mannä firdi ihstu eenaidibu pret kristigu mahzibu, tä ka ta ilgu laiku mannä firdi mahjoja.“ Nahza kristibas deena. Resen, fur kahds schihdu selta lallejs bij lizzees Kreewu basnizä kristitees tahds dumpis pee schihdeem bij zehlees, ka polizejai bij janahl pulkä. Prassija arri Gurlandu, waj negribboht tahdas polizejas aistahweschanas, bet winsch atbildeja: „Ne, tas Kungs irr mans fargs, tam es gribbu ustizzeht.“ 8. Mai bij flahht un wissi gaidija scho

deenu. Basnizina bij kauschu pilna, arri dauds schihdu bij sanahkschi. Kad mahzitajs un tee abbi kristamee, Gurlands un wiinna feewa nomettahs zekös un agrafais rabbiners ar flannu balsu pateiza Deewam par wiinna schehlastibu un ar affarahm luhdsahs, laj Deews wehl dauds zittus no wiinna brahleem gribbetu west pee Jesus Kristus gaismas, tad wissu firdis bij aiskustinatas un arri schihdi palikka jo dohmigi. Kristitee gahja wissä meerä us mahjahm un neweens tohs ne-aistikka. Gurlands nu fazzija: Mannim Deews irr fawu leelu schehlastibu rahdijis, bet stary manneem brahleem wehl til dauds irr, kas it ne ko no tahs nesinn, tapehz es joprohjam gribbu fawu muhschu atwehleht tam darbam pee fawas tautas. Mahzitajs rakstija us Berlini pee Israelu missiones beedribas un schi apnehmahs, Gurlandu tahlahk isstohloht, laj warretu to fwehtu amatu lohpt. Kad nu dewahs zekä us Berlini, tad schihdi wehl reis prohweja, to muffinaht, fohlija leelu pulku naudas, laj til einohht us Konstantinopoli un tur atrattotees no kristigas tizzibas; kad tas nelihdseja, tad raudsija wissadus kawektus zekä likt un baideht, bet arri welti. Berlini missiones skohlä winsch tappa til tahlu mahzihts, ka warreja effamä pastahweht un tappa us fwehtu mahzitaja amatu eefwehtihhts no Berlines generalsuperdentes Bücksel 2. fwehtdeen pehz waffarasfwehtkeem 1867. No turreenes winsch nu atfweizinajahs un nahza atpakkal us dsimteni, fur nu wissu scho laiku stahw amata par Galtin mahzitaja palihgu. Sirdigi winsch strahda, tam Kungam Jesum dwehjeles peewesdams, bet wiinna firds it ihpachsi us to neffahs fawu brahlu firdis ta ewangeliuma fehllu kaisht un Deews wiinam demis dauds to preeku pee schi fawa darba redseht. (Mihg. basn. lappa.)

Breeka mahzitajs Markus.

Markus, ap. darb. grahamatä un Bahwila grahamatäs tohp nosaults par Zahni Marku; wiinna mahtri Marijai, peederreja paschai namä Jerusalemi un tur pirma Kristus draudsite mehdsä fapulzetees. Apustulis Behteris atgreesa Marku pee Kristus mahzibas un fauz wiinu tapehz par fawu garwigu dehlu. Winsch pawaddija Bahwila un Barnabu, kad tee fawu missioneeru zellinu us Antiochju brauja, bet no Berges winsch greesahs atpakkal us Jerusalemi. Wiinna labbad Bahwilam un Barnabam bij stipra faruuna un Bahwils atmettahs noht no Markus. Behzlaika winsch gahja ar Behteri us Bahbeli, no turreenes dewahs us Mohmu, fur Bahwila apmekleja un par wiinna firdigo darba beedri palikka. Us kahdu laizinu isbrauzis winsch ar Dimoteju atkal greesahs atpakkal us Mohmu un effoht tur fawu ewangeliumu rakstijis. Tahlahk nostahsta, ka winsch effoht gahjis us Egipiti un tur teem laudihm fluddinajis to preeka mahzibu, bet tee pagani Melkandrija fawas dufmäs wiinu fagrahbuschi un til ilgi pa afmineem gruhstijufchi, kamehr faplohshhts pee wissas meefas fawu

garrir isklaidis. Kà Behtera firdigs mahzellis winsch wif-
 fus tohs Kristus notiklumus un wahrdu; kas ihpafchi
 Behtera firdi bij eerastiti, fawâ ewangeliumâ usraksta.
 Neweens no teem 4 preeka mahzitajeem ne-apraksta ar til
 dedfigeem wahrdeem, kà winsch, Behtera aifleegefchanu, to
 gan pats no Behtera muttes bij dsirdejis. Bezze testa-
 menti winsch maj peeminn un kà leekahs tapehz, ka fawu
 grahamtu rakstija wiffupirms preeksch Italijsas kristiteem,
 fur wezza testamente rettam bij pasifstama, tapehz tad
 winsch arri, fur kahdu Zuhdu dsihwes leetu peeminn, is-
 klaidro un istahsta faweem lassitajeem, kà tas faproh-
 tams. (Swehtd. ff.)

G a b b a l i

isnemti no basnizas likkumu grahamatas preeksch ewang. lutteru
 draudsehm Kreewu semmê.

1. Par fw. kristibu. Behrneem buhs laikâ un
 ne wehlahl kà 6 nedelas pehz peedsimschanas tapt kristi-
 teem. Kad ihpafchu kawektu labbad kristiba jawilzina, tad
 buhs schohs kawektus sinnamus darriht draudses mahzita-
 jam; ja ne, tad basnizas teefa (konsistorija) ezeff furatoru,
 kam par to jagahda, ka aifkawetais kristischanas darbs
 tohp isdarrihts. (B. L. § 20. 21.)

Deht apdfimmufcheem (waigsligeem) behrneem, basni-
 zas teefa nospreeksch, waj tohs buhs kristiht.

Zil ween eespehjams kristibai buhs notikt basniza dee-
 wakalposchanas deenas. Taks draudses mahzitajs kristi,
 pee kurras behrna wezzafi peederr, jeb fur usturrahâ. Pee
 behrna wahrdeem nebuhs buht kahdai nekahrtibai waj pee-
 dauhsifchanahs. Tas pats arri irr fazzihits no wahrdu
 skaita, kurrâ ewangeliskâ draudse buhs buht jo masam.
 Par kuhmeem newarr tapt peenemti tahdi zilweft, kas ne
 pee kahdas kristigas tizzibas nepeederr, kas nau wehl ee-
 swehtiti, jeb, fur eeswehtischanas truhktu, wehl nau at-
 sneegufchi 15to gaddu, kas nahf pee kristibas nepeeklahjigâ
 wihsê, jeb kas redsami apgrehzigi dsihwo. Turprettim
 kuhmu mekleschanai buhs notikt pehz ustizzibas us wianu
 kristigu firdi un mihlestibas pilnu gahdaschanu par kristi-
 jama behrna laizigu un garrigu labflahfchanu. Ahrlauli-
 bas behrni no ew. lutteru tizzibas mahtehm, fur tehwi
 waj no Kreewu tizzibas jeb pawiffam nepasifstami, kriht
 par dalku Kreewu basnizai, schê irr isnemmani tee behrni,
 kas waj bes laulibas dsimmufchi waj atrasti Baltijsas gu-
 bernas, tee tohp kristiti ewang. lutteru draudses.

Nohtes kristiba noteek ewang. lutteru draudses, fur,
 kà leekahs behrniam nahwe klahf, jeb ne-eespehjams tuh-
 dal mahzitaju atsneegt, jeb kad behrns peedsimst tahdâ
 puffê, fur nau ew. lutteru mahzitaja. Kats eeswehtihits
 ewang. draudses lohzellis, waj wihschelis waj see-
 wischelis, arri behrna tehws waj mahte, warr kristibu
 isdarriht.

Kristitajs laj fakka schohs luhgefchanas wahrdu:
 „Kungs Jesu Krist, peenem schô behrniam tawas
 leelas schelastibas labbad. Amen.“

jeb tã:

„Mihlais Kungs, Jesus Kristus, us Tamu wahr-
 du mehâ Tew scho behrniam atneffam. Peenem to
 un leez wianam buht kristigam zilwekam un tawas
 walsts mantineekam, kà Tu effi fazzijis: laideet teem
 behrnineem pee mannis nahft, jo teem peederr ta Deewa
 walstiba. Amen.“

Tad skaidru, nesajauktu ubdeni us behrniam galwu
 leedams laj fakka schohs wahrdu:

Es tewi kristiju N. N. (wahrds) eeksch ta
 wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta
 fwehta Garra. Amen.

Turflahf tad warr behrni pawehleht Deewa rohkâs,
 fwehtischanas wahrdu fazzihit un tehwa reisi noskaitiht.

Behz Kreewu walsts likkumeem behrns tohp peeklai-
 tihts pee taks tizzibas, no kurras mahzitaja tas irr
 kristihits. Kad lutteru wezzafi nohtes kristibu behrniam
 leek doht zaur kattoku mahzitaju, tad tas tohp eeklat-
 tihts kà kattoku basnizai peederrigs un til eeswehtijamâ
 wezzumâ ar augstaku atwehleschanu warr nahft atpakkal
 lutteru tizzibâ. Bet kad behrns irr kristihits no Kreewu
 tizzibas mahzitaja, tad winsch tohp pawiffam peeder-
 rigs schai tizzibai. Schohs likkumus wezzakeem buhs
 eewehroht.

Kad nohtes kristiba notiklusi, tad wajaga tuhda
 draudses mahzitajam, jeb ja nedsihwo lutteru draudse,
 tam tuwakajam lutteru mahzitajam to doht sinnaht un
 wianam usdoht behrna wahrdu, dsimschanas deenu un
 stundu, wezzaku, klahfbijufcho kuhmu un ta, kas kristijis
 wahrdu un kahrtu, laj kristiba taptu eewesta basnizas ruk-
 lds. Kad tas behrns, kas nohtes kristibu dabujis paleek
 pee dsihwibas, tad, zil ahtri eespehjams schi nohtes kri-
 stiba zaur behrna swehtischanu no eeswehtita mahzitaja
 puffes tohp par pilnigu apstiprinata.

2. Par jauneklu eeswehtischanu. Eeswehti-
 schana irr kristibas derribas apleezinaschana zaur usaugo-
 scho jauneklu paschu leezibu un wianu usuemfchana ewang.
 Lutteru draudses pee-auguscho lohjektu skaitâ.

Bes eeswehtischanas neweenu nebuhs peenemt pee sweh-
 ta Deewa galda; bet til tas warr tapt eeswehtihits, kas
 papreeksch irr pareisi mahzihts tizzibas mahzibas, kas pil-
 nam proht ewang. lutteru basnizas mahzibas un preeksch-
 rakstus. Bes tam katram eeswehtijamam wajaga praft
 lassihf, nebuht masahl kà 15 gaddus un ne wairahl kà
 18 gaddus wezzam. Wezzakeem un behrni aistahweem
 buhs par to gahdaht, ka jaunekli nahf behrni mahzibâ no
 pat eefahuma lihds gallam, proht wajadfigo no bihbeles
 stahsteem un katkismi un mahzibas laikâ turrâhs usman-
 nigi, gohdigi un rahmi.

Tam, kas griib tapt eefwehtihš, waijaga pee usdohšchanahš fawu kruštamo grahmatu peenešt, ja zittā draudšē irr dšimmis.

No Strikkēs nowadda.

12. Merz fch. g. ar karstahm affarahm fawu miho zeen. Mirbach freileeni us kappeem pawaddijahm un tur kluffā semmes flehpi guldinajahm. Laj Deemš winaai atlihdšina to leelu ustizzibu un mihleštibu, fo ta mums Strikkeneekeem 65 gaddus rahdijust, ruhpi gi gahdadama par nowadda flimneekeem, bahrineem un paklihdušcheem. Daudseem ta palihgu sneegust, kaut gan pašchai maš mantas bij, daudš labba darrijust, fawu pašchas labbumu nemelleedama. Kaut jelle wišši tee, kam Deemš ihpašchi usdewis, par zitteem gahdaht, winnas preekšfšihmei ustizzibā un mihleštibā pakkaš dšihstohs un ruhpi gi gahdatu par teem, kas flimnibās wahrgšt, fo truhkums speešch un kas atštahti un paklihdušchi! Tas buhtu patihkams Deewam un zilwekeem.

J. St...r.

Konfordija

jeb Ew. Lutteru basnizās leezibas raksti.

Deewa wahrds irr wiššas kristigas mahzibas un atšihšchanas weenigais awots, bet it kā zilweku behrns, dširdedams fawa tehwa wahrduš, kas tam ko peefakka waj usdohd, ar pahri wahrdeem no fawas pusses atbildu dohd, ka fawa tehwa prahtu irr fapratšis un griib to darriht, tāpat arri Kristus draudse, tee Deewa behrni, dširdedami fawa debbes tehwa prahtu fw. rakštōs no pat pirmem laifkeem irr dewušchi atbildu un leezibu, ka šinn un griib darriht scho fwehtu prahtu. Tā tad zehlušchees tee leezibas raksti kristigā basnizā, kas atbalst buhdami Deewam par gohdu turklaht tad arri irr par išschkiršchanas šihmehm no wiššeem teem, kas Deewa wahrdu un prahtu zittadi mahza. Jau pat pirmōs kristigas basnizās laikōs schahdas leezibas tappa šarakštitas, spēhkā zeltas un augštā gohdā turretas. Winnas nei warr nei griib aiššegt to Deewa wahrda dšihwibas awotu, bet kā raffas pillitēs, kas no fchi awota šmeltas, likt atšpihdeht tai schehlastibas šanlei un fwehtuma špohšchumam. Bet kad nu ar laiku Kristus draudse atklihda no fchi weena un ihšta awota, šakka šmelt no pašauls un zilweku gudribas awoteem, tad gan arri radahs daschas leezibas, bet tannis ne-atšpihd wairs tas škaidrais debbes gaischums ween. Tapehž tad arri ta ewang. lutteru draudse, Mahrtina Luttera laikōs šchirdamees no Rohmas kattoku basnizās un dohdamees atpakkaš pee Deewa wahrda schkihšta awota un pirmahš Kristus draudšes škaidras mahzibas, kas šahw us ta pamatta, kas irr likts fw. garra spēhkā zaur apustulkeem un praweešcheem

un kur Jesus Kristus irr tas šuhra afmins, atmetta wiššus wehlahu laiku leezibas rakstus un paturreja tik tohs trihs pirmohs, kas kā škaidra mahziba tohp augštā gohdā turreti pee wiššahm Kristus draudšes šchirrahm, tiklab pee ew. luttereem, kā Kreewu tizzigeem, kā fattokeem u. ž. Schihs trihs pirmahš leezibas irr

1. Apustulu leeziba,
2. Nikējas leeziba,
3. Atanasija leeziba.

Bei fchihm trim Lutteru basnizai wehl irr fawi ihpašchi leezibas raksti, kas wehlahōs laikōs zehlušchees, un kas katram ew. lutteru draudšes lohžeklim šahw wiššu augštā gohdā, tapehž ka winšch šinn un redš, ka tee pilnam fa-četahs ar Deewa wahrda fwehtu mahzibu. Schahdu rakstu irr atkal 6:

- 1) Augšburgas leeziba, Keisarim Kahrlim V. nodohsta 1530.
- 2) Augšburgas leezibas aištahwešchana.
- 3) un 4) Abbi Mahrtina Luttera katkšmi, masais un leelaiš.
- 5) Schmalckaldes mahzibas gabbali 1537.
- 6) Weenprahtibas raksti 1579.

Wiššas trihs augšcham minnetahs kohpu leezibas un fchihš 6 ihpašchahs leezibas irr šaliktas weenā grahmatā, fo šauz par konfordiju (weenprahtibu). Lutteru basniza tad šahw us Deewa wahrda pamatta un dohd leezibu ar scho grahmatu un neweenam Lutteru tizzigam newarr nepašihštami buht šchee raksti, jo tik tahlu winšch peederr pee ew. lutteru draudšes, ka winnas leeziba irr arri pašcha leeziba.

1. Par to pirmo, apustulu leezibu nau daudš ko peeminneht, jo katrs to proht no galwas, katru fwehtdeen ta basnizās tohp apleezinata un škann: Es tizzu eekšch Deewu to tehwu — u. to Kungu Jesu Kristu u. t. j. pr. — un eekšch to fw. Garra u. t. j. pr. Schi leeziba jau pašchā pirmā Kristus draudšē irr atrohdama un irr zehlušchees no teem wahrdeem, ar kurreem muhsu mihlšch Kungs šawus mahžeklus šuhstija: Gita zaur wiššu pašauli un darreet par mahžekleem wiššus laudis, tohs kristidami eekšch ta wahrda Deewa ta tehwa, ta Dehla un ta fw. Garra un mahžidami tohs turreht wiššu ko es Jums esmu pawehlejis. (Matt. ew. 28, 19.)

(Wš preekšchu beigums.)

Leelakahš basnizās Širopā.

Wišnes Štefana basnizā effohht preekšch 12,400 zilwekeem ruhmes. Rohmas Pehtera basnizā 54 tuhšt. zilwekeem; Mailantes Pahwila basnizā, arri Itališā, wairahl kā preekšch 30 tuhšt. un Konstantinopeles Šappes Turku basnizā 20 tuhšt. zilwekeem ruhme. Nau, kas tahš par leelahm basnizahm. Pee mums Kurjemmē jau daudšina par leelahm basnizahm, kur 3 lihds 4000 zilweki warr fa-čet fwehtdeenā Deewa wahrds.

E. F. S.

Latw. Awišchu apgahdatajs: J. W. Šafranowicz.

No žensures atwehšehts. Rišgā. 20. Mai 1870.

Druktahts pee J. W. Šteffenhagen un dehla.